

УДК 35.077.1:005

Куркуріна Наталя Євгенівна

(наук. керівник – д-р філол. наук, професор Лукаш Г. П.)

Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця

ПРИНЦИПИ ПРОГНОЗУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОДІЙ І ПРОЦЕСІВ В АНАЛІТИЧНОМУ ДОКУМЕНТІ

Інформаційна аналітика є важливим різновидом інформаційної діяльності, вона пронизує усі її види, оскільки без елементарного аналізу інформації неможливий жоден управлінський процес. Аналітики все більше і більше впливають на розвиток людства, на всі сфери суспільного життя. Але в інформаційній аналітиці як в окремому виді діяльності ступінь аналітичності та системності найвищий.

Аналітичний документ становить собою важливе повідомлення, яке містить інформацію у фіксованому вигляді та призначене для її обов'язкового практичного застосування. Метою аналітичного документа є надання переконливої аргументації для обґрунтування рекомендацій щодо розв'язання тієї чи іншої проблеми, розробка відповідного інструментарію для вироблення та ухвалення ефективних рішень [5, с. 55].

Аналітичний документ містить два основні функціональні розділи: інформаційний та безпосередньо аналітичний. Залежно від характеру дослідження інформаційний та аналітичний розділи можуть бути рівнозначними або асиметричними за обсягом. Водночас інформаційний та аналітичний розділи мають власну специфіку. Вона визначає їх змістовий склад, а також форму подання матеріалу та особливості відповідних мовних конструкцій.

Інформаційний розділ переважно орієнтований на фактичні дані, які можна подати у вигляді текстової інформації або у вигляді таблиць, графіків, схем. Аналітичний розділ проекту переважно містить логічні міркування та зіставлення різних фактів, пояснення явищ і їх взаємозв'язків; також у ньому формулюють загальні висновки і прогнози розвитку ситуації.

В аналітичному документі основні принципи прогнозування інформаційних подій і процесів включають: комплексність (паралельне ведення прогнозованих досліджень різних рівнів); співмірність прогнозних завдань і наявних ресурсів; наявність зворотного зв'язку (перевірка сформульованих прогнозів на практиці, аналіз усіх випадків підтвердження та спростування практикою прогнозованих висновків, коригування на цій основі решти прогнозів, а також прогнозованих методик).

Прогнозування може спиратися на різноманітні методи, зокрема: експертні оцінки, трендовий аналіз, економетричні моделі, штучний інтелект тощо. Якісні методи включають експертну думку та аналіз ситуацій, а кількісні методи базуються на статистичних моделях.

Важливим елементом аналітичного прогнозування є визначення ключових факторів, які можуть вплинути на прогнозовані події чи процеси. Це можуть бути економічні, соціальні, політичні, технологічні та інші чинники. Процес прогнозування розпочинається із вивчення всієї доступної інформації, оскільки подальші оцінки залежатимуть від загальної характеристики явища (процесу) на поточ-

ний момент. На ці оцінки впливають також відомості про минуле аналізованого явища. Отже, головною умовою обґрунтованого прогнозування стає наявність широкого масиву інформації. Якісний прогноз повинен бути звернений у майбутнє та містити альтернативні можливості розвитку тих або тих подій. Альтернативність прогнозу передбачає сценарний аналіз. Розробка різних сценаріїв допомагає врахувати можливі варіанти розвитку подій. Це дає змогу бути гнучкими та підготовленими до різних можливих ситуацій. Перевірка прогнозів на основі реальних результатів є критичною для оцінки точності та надійності прогнозування. Якщо прогнози не виправдовують очікувань, необхідно переглянути методи або припущення. Вимога до прогнозів – верифікація та валідація. Інформаційне середовище швидко змінюється, тому важливо постійно оновлювати прогнози та враховувати нові дані. Оперативний моніторинг допомагає вчасно виявляти нові тенденції та коригувати стратегії. І зрештою, важливо дотримуватись етичних стандартів під час прогнозування, зокрема уникати упередженості, прихильності до одного сценарію, недостовірності або маніпуляції даними.

Отже, під аналітичним прогнозом розуміють висновок про майбутній розвиток явища, що ґрунтується на знанні про закономірності суспільного розвитку та інформації про минуле й нинішній стан конкретного інформаційного явища. Управління діяльністю підприємства має потребу у прийнятті оптимальних рішень, тому що ціна потенційного збитку для підприємства і суспільства від прийняття необґрунтованих рішень на ринку зростає. Чим вищий рівень прогнозів, тим ефективніші прийняті рішення. Кожен із принципів аналітичного прогнозу має свої особливості і важливий для створення надійного та точного прогнозу. Вдале прогнозування дає змогу організаціям більш ефективно управляти своїми ресурсами та планувати майбутню діяльність.

Список використаних джерел

1. Григораш С. М., Бурківська Л. Ю. Аналітичний документ як практичний інструмент для вироблення управлінського рішення. *Електронний науковий архів Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу*. URL: <http://elar.nung.edu.ua/bitstream/123456789/8195/1/7844p.pdf>
2. Кулицький С. П. Основи організації інформаційної діяльності у сфері управління: навч. посіб. Київ: МАУП. 2022. 224 с.
3. Попович О. С., Єршов Ю. В. До історії становлення прогнозно-аналітичних досліджень науково-технологічного розвитку в Центрі досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва НАН України. *Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України*. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/49108/16-Popovich.pdf?sequence=1> (дата звернення: 08.04.2024).
4. Лукаш Г. П., Анісімова О. М. З історії мовних кліше діловодства та документознавства. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2021. № 3. С. 23–28.

Анотація. Висвітлено принципи прогнозу інформаційних подій і процесів в аналітичному документі. Визначено, що прогноз надає інформацію для вибору оптимального рішення. Доведено, що прогнозування інформаційних подій і процесів є важливим елементом аналітичної роботи, оскільки допомагає організаціям планувати стратегії та приймати зважені рішення.

Ключові слова: аналітичний документ, управлінське рішення, аналітичний прогноз.

